

Lutkovna kritika

Med tradicijo in sodobnostjo

Svetlana Makarovič: Šuško, režija: Peter Dougan, **LGL**

UROŠ SMASEK

“Mimo vrste“ so pripravili v Lutkovnem gledališču Ljubljana (**LGL**) premierno uprizoritev Šuško avtorice Svetlane Makarovič. Razlog za uprizoritev “mimo vrste“ pa naj bi bil predvsem nedavni pomembni jubilej avtorice, njena letošnja 70-letnica. A že sicer bi razlogov lahko bilo več, recimo, da so že mnogi uspešni dosežki **LGL** nastali na podlagi njenega plodovitega ustvarjanja.

Razveseljivo je Šuška zrežiral mojstrski lutkovni animator **LGL**, Peter Dougan. A če bi morda pričakovali, da bo čisto zvest tradicionalnemu lutkarstvu, je to ostal le delno. Sicer pretežno uporabljeno tehniko klasičnih ročnih lutk je namreč s tudi že prekaljenim likovnikom **LGL** Jožetom Lašičem posrečeno “vpel“ med tradicijo in očitno sodobnost, v smislu da lutke zlasti človeških likov delujejo, skoraj kot da bi izviral iz davnih, klasičnih lutkovnih predstav, medtem ko so druge lutke živalskih likov videti občutno sodobnejše, čisto sodobna pa se zdi precej stilizirana scenografija osrednjega, gozdnega prizorišča.

Delovalo bi vse to zlahka tudi preveč “raznorodno“. Vendar je posrečeno, najbrž tudi zato, ker za osrednje gozdno prizorišče sploh ni rečeno, da je resnično, ampak je lahko zgolj v sanjski domišljiji naslovnega junaka, prijaznega fantiča Šuška, ki se ob občasnem, a vztrajnem maminem prigovarjanju “muči“ v vrtni hišici z

domačo nalogo o dnevu v gozdu (seveda veliki neznanki za sodobnega fantiča), nakar med pripravami nanjo kar zadrema. A tudi sanjsko “doživeti“ dan v gozdu sploh ni tradicionalen in še manj pravljicen (čeprav ga vanj zvabi na pomoč najbrž najslavnejša pravljicična junakinja Makarovičeve, Sapramiška), ampak je pravzaprav zelo sodoben, zaznamovan s hudimi prepiri in včasih celo pretepi med živalmi.

Krivec za to pa prav tako ni tradicionalen, recimo, kak pravljicen škrat, čeprav otroškemu občinstvu lahko vseeno deluje tako, temveč je to tudi slavni škrat Kuzma, ki pa kot da bi izšel izmed predvsem odraslemu občinstvu oziroma bralstvu znanih Makarovičinih Prekletih kadičev, saj je maščevalno “zastrupil“ živali s “čarovniškim“ kajenjem pipe... Ker so se mu kar naprej posmehovale, da smrdi, čeprav ne ravno zaradi kajenja, ampak nezadostne čistoče. Situacijo pa razreši seveda Šuško, a ob pomoči “armade“ mravelj, ki jih pošlje nad Kuzmo. Prepriča pa ga tudi z močjo besede, če bo namreč umaknil “urok“ dima in vsaj poskusil poskrbeti za čistočo, da bo potem Šuško prepričal živali, da ga bodo prijateljsko pustile živeti po svoje.

Izvajalci uprizoritve so ob našem ogledu prve ponovitve in hkrati prve izvedbe pred novim, večjim avditorijem, 3. marca dopoldne na Velikem odru **LGL**, bili zaradi te spremembe najbrž nekoliko “hendikepirani“, saj se je njihova slišnost vsaj proti

Šuško ob pomoči armade mravelj spreobrne “prekletega kadičca“ Kuzmo. (Žiga Koritnik za **LGL**)

zadnjim vrstam avditorija občasnno izgubljala. Razen tako rekoč častnih izjem Polonce Kores kot Šuška, gostje Ane Ruter kot Sapramiške in še kaj ter predvsem Mihe Arha zlasti kot škrate Kuzme, kjer je navdušil tudi z njegovo duhovito poudarjeno in podrobno dognano animacijo.

Netradicionalno “piko na i“ uprizoritvi pa daje svojstvena glasba Nina De Glerie, ki številnih songov ni uglasbil tradicionalno spevno kot potencialne hite, temveč bistveno bolj kompleksno, pravzaprav izzivalno.